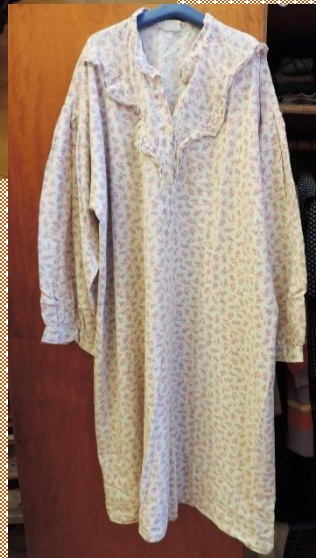
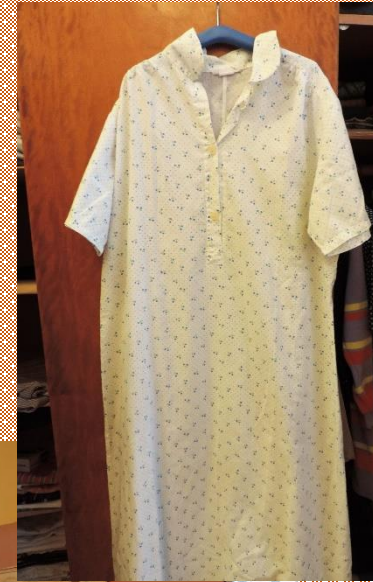

**Náš malý retro katalog
s úryvky filmových hlášek
a hitů
z 60.-80. let 20. století**

„Ty dveře budou tak dlouho zavřené, dokud to zase neusteješ!“

“Tetičce se zase zastavil budík?”

Stěžejním kouskem šatníku 50. let 20. století byly montérky, pracovní kombinézy a zapínací dlouhé šaty s pestrými vzory, které ze všeho nejvíce připomínaly zástěru. Klobouk nahradil ideologicky přijatelnější pokrývku hlavy, kterou byl šátek. Přichází i všudypřítomný tesil, který byl oblíbený pro svoji praktičnost. Materiál kombinoval klasickou česanou vlnu a polyester, nemačkal se a nešpinil. Ženy však na odívání úplně nezanevřely, stále oblékaly i elegantní kostýmky, sukně do půli lýtek nebo pláště.

Po roce 1956 upouští komunistické vedení od módního diktátu a do Československa se pozvolna dostávají západní trendy. Ženy oblékají špičaté kosticové podprsenky, v parných dnech přestávají nosit punčochy. V 60. letech se dostává i na mladou generaci. Přišly minisukně, úpletové a sametové komplety, šaty na ramínka nebo pouzdrové šaty s geometrickými vzory. Velkým hitem této doby byly i kozačky a důraz byl kladen na doplňky, jako byly tašky, kabelky, brýle. Doba hnutí hippies přinesla zvonové kalhoty a košilovou halenku s výraznými špicemi na kraji límce.

Samostatnou kapitolou jsou džíny; československý trh nabízel na konci 60. let tuzemskou napodobeninu zvanou texasky. Běžnou součástí šatníku se však staly až v 80. letech, kdy si je lidé různě upravovali a zdobili, např. pomocí Sava na tzv. plísňáky. Na počátku 70. let se prohloubila v módě uniformita a šed'. Převažovaly nekvalitní materiály a nelichotivé střihy.

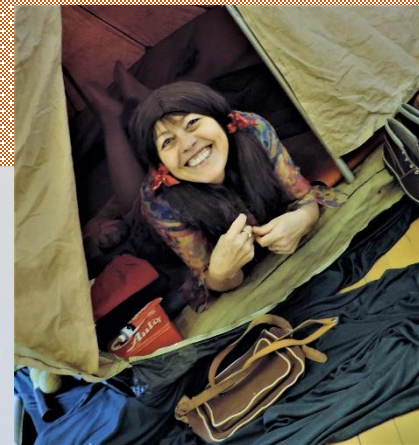
Ženy byly proto nuceny si oblečení šít, plést či háčkovat. K tomu sloužil časopis Burda, Praktická žena či Žena a móda. 80. léta s sebou přináší obří saka, košile s vycpávkami na ramenou, křiklavé elastáky, pláště, šortky, netopýří rukávy, zvířecí vzory, neonové barvy, kůže a široké pásy. Z materiálů dominovaly dederon nebo krimplen.

Zdroj: www.idnes.cz/onadnes/moda/retro-moda-socialismus

**„Já ti řeknu, že vona tancuje
docela dobře....“**

„Mám malý stan...”

Dovolené měli pracující v tehdejší Československu čtyři týdny. Dalo by se říci, že to, jak ji budou trávit, bylo na jejich úvaze a rozhodnutí. Ale to by nebylo přesné. Záleželo totiž nejen na finančních možnostech, jako je tomu dnes. Cestování do zahraničí bylo omezeno. Větší možnosti byly vycestovat do zemí socialistického tábora, takže ti, kdo měli v tomto štěstí, jezdili v létě na dovolenou k moři do NDR, Bulharska, Rumunska, do Jugoslávie. Ale do tzv. západních zemí se mohli vypravit jen ti opravdu vyvolení. A to ještě musela být jejich cesta schválena na několika úrovních a zajištěna devizovými prostředky, kterých ale země měla málo, takže to zároveň limitovalo množství těch, kteří povolení vycestovat dostali. Proto velká část společnosti trávila dovolenou na svých chatách a chalupách. Tento český fenomén je znám po celém světě, protože jinde jen stěží mohou porozumět tomu, proč je někdo ochoten věnovat čas, síly a peníze dvěma bydlištím. Ale i cestování po České republice autem, případně vlakem a autobusem nebo na kole a lodí a spaní ve stanu v kempu i mimo něj mělo a stále má u nás, stejně jako tremping, množství příznivců.

„Kávu si osladím“

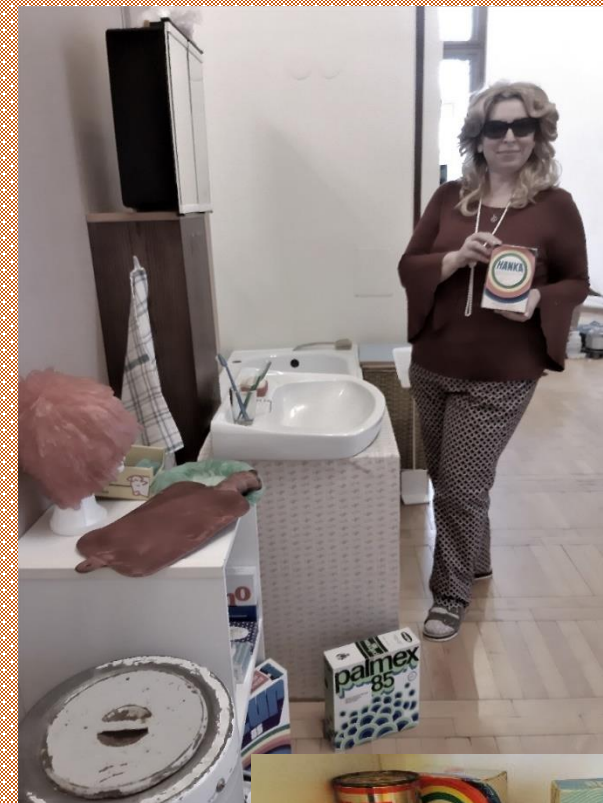
„Holky z naší školky“

Socialismus byl postaven na plánovaném hospodářství (co se bude vyrábět a v jakém množství se plánovalo roky dopředu). To nedokázalo pružně zareagovat na to, co na trhu právě chybí, co si zákazníci žádají a začít to urychleně vyrábět. Vybavení řady továren bylo navíc zastaralé. A Československo nemělo dost deviz (západní měny), aby mohlo zboží, které u nás nebylo k dostání, dovézt v dostatečném množství z ciziny. Soukromé podniky a obchody neexistovaly, vše bylo státní či družstevní. Rozhodně nikdo nehladoval, ale i u tak běžných potravin, jako je chléb nebo jogurty, musel být zákazník stále ve střehu. Chléb se vozil do obchodů denně, ale někdy až v poledne nebo odpoledne. O prázdninách, při pobytu na chatě, si musel člověk ve venkovské prodejně chléb den předem objednat, jinak mu ho většinou prodavačka neprodala, protože by pak nezbyl na místní obyvatele. Jogurty a přibínáčky se vozily do obchodů jen některé dny v týdnu a bývaly brzy vyprodané. Nedostatkovým zbožím bylo také některé ovoce, třeba mandarinky nebo banány. Ty se nedaly koupit celoročně, do obchodů se navázely před Vánocemi nebo v době pořádání akcí, na nichž komunistickému režimu záleželo – třeba během spartakiád. A leckdy bývalo toto ovoce na přiděl, to znamená, že si ho každý mohl koupit např. jen kilogram. V některých letech nebyla k sehnání čočka. Ta se tradičně vařila a dodnes v mnoha rodinách vaří na Nový rok. Maminky si ji přivázely z předvánočních nákupů ze sousední NDR.

Zdroj: www.abicko.cz/historie

„Pane Komárek, kdy se tady naposled mylo nádobí?“

**„Pane vedoucí!
Chtěj knihu přání a stížností!“**

I socialistická žena se chtěla líbit, i když její pojetí krásy bylo často na hony vzdáleno dnešním trendům. A jak by ne, když výběr kosmetiky byl značně omezený. Na trhu bylo pouze několik značek a jejich kvalita se vůbec neřešila. Micelární voda, péstící oleje, hydratační krémy nebo séra, které jsou běžnou každodenní kosmetickou rutinou mnoha žen, byly v dobách socialismu něco jako sci-fi. Na začátku 50. let byl občas problém sehnat základní hygienické potřeby jako toaletní papír, a tak kosmetika či šminky byly pro většinu žen nepředstavitelný luxus. Postupně se situace zlepšovala a alespoň nějaký kosmetický produkt se dal najít v každé domácnosti. I když měl často spíše praktické využití. Jako například Indulona. Hutný bílý krém v hliníkové tubě zastoupil funkci krému na obličej, dal se použít jako tělové mléko, pomohl na zhrublé dělnické ruce i na vyrážku dětí a navíc se s ním perfektně leštily kožené boty. Není proto divu, že řada žen na Indulonu nedá dopustit a používá ji dodnes. Podobnou oblibu nepřestává mít dodnes Nivea. Modrá dóza krému byla oblíbeným společníkem československých žen. Na počátku 70. let přibýlo ke klasickému krému i tělové mléko. Někteří vzpomínají i na pleťovou vodu Amica, která měla pomoci od akné pleti, jiným zase vytane na mysli balzám na rty zvaný Jelení lůj. Už od roku 1962 hydratuje rty československých žen, mužů i dětí a v drogeriích ho můžete najít i dnes. Husté, jemné, lámací i roztřepené vlasy československých žen se musely spokojit pouze s březovým či kopřivovým šamponem, případně octovou vodou. Platilo, že jeden šampon stačil pro celou rodinu, a nikdo nezkoumal, jestli se hodí pro daný typ vlasů. Místo laku si ženy vypomáhaly cukrovou vodou nebo pivem, později používaly značku Lybar nebo Taft. Samostatnou kapitolou je pak dekorativní kosmetika. I televizní hlasatelky v 60. letech si musely pomáhat směsí dětského pudru s barevným pigmentem a místo řasenky používaly krém na boty, který se nanášel štětcem. Alergie tenkrát nikdo neřešil. Ústav kosmetiky, který byl otevřen v roce 1958, tehdy řešil pouze pomoc lidem po zdravotní stránce. Leckdy však bylo nutné problémy s pletí něčím překrýt, a proto se tým lékařů z ústavu pustil společně s Filmovým studiem Barrandov do vývoje krycího make-upu, který bude splňovat i požadované zdravotnické normy. Přípravek spatřil světlo světa v roce 1966 a dostal název Dermacol. Licence na krycí make-up byla dokonce v roce 1969 prodána do Hollywoodu. Na oči se používala tuhá řasenka, do které se plivalo, a pak se kartáčkem nanášela na řasy. Černé oční linky byly tekuté v krabičce, takže vypadaly jako krém na boty. Bohužel k nim vhodné štětečky nebyly vůbec k sehnání, takže si vynalézavé ženy pomáhaly, jak se dalo, například i výtvarnými pomůckami.

Ani s deodoranty a vůněmi na tom nebyly tehdejší ženy úplně nejlépe. Zatímco dnes jsou jich v drogeriích plné regály a existují i speciální parfumerie, dříve byly ženy vděčné za jednu dostupnou vůni. Absolutním hitem byla v tomto ohledu voňavka Živé květy. Šlo v podstatě o usušenou větvičku ponořenou do jakéhosi roztoku a výsledkem byla nejčastěji vůně konvalinky, fialky nebo karafiátu.

K dostání byly i vůně z ostatních socialistických zemí. V 70. letech byl populární polský parfém s lakonickým názvem Być może, tedy Snad (Možná, že), z Rumunska se dovážela jemná vůně Eva, jejíž flakon měl dřevěné víčko. Nesměla chybět ani specialita ze Sovětského svazu – kolínská Duch (vůně) Moskvy, která se prodávala v lahvičkách ve tvaru trpaslíka, dědy Mráze nebo sněhuláka. Čas od času se objevily i parfémy ze Západu (Fidji, Antilope, Nina Ricci), ale zpravidla skončily pod pultem. Kdo chtěl kvalitní vůni, musel do Tuzexu. Až v polovině 70. let dostala značka Dior povolení, aby otevřela prodejnou v Pařížské ulici.

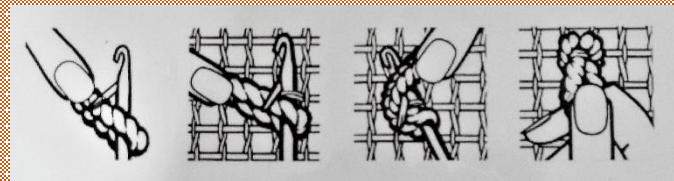
„Je jaká je...

**...ani černá,
ani blondýna..."**

„Dělání, dělání všechny smutky zahání...“

V retro období byla oblíbená také technika TAPIKO. Vytvářely se s její pomocí především nástěnné i podlahové koberečky

Pletení bylo samozřejmou součástí znalostní výbavy žen až do 80. let minulého století.

Většina pamětníků si může vybavit dlouhé fronty před obchody s masem nebo ovocem. Toho, co lidé chtěli, bylo málo, regály v obchodech zaplňovalo zboží, o které nikdo nestál. V běžné otevírací době visel na hácích v řeznictví obvykle špek a bok, v chladicím boxu bylo uskladněno hovězí s kostí na polévku. Kdo si chtěl koupit a měl peníze na kotlety nebo svíčkovou, musel si přivstat a postavit se do řady čekatelů na okamžik spásné otevírací doby... anebo mít známosti a nakupovat tzv. podpultové zboží. To znamenalo mít v obchodech příbuzné a známé, nebo prodavačkám a prodavačům nabídnout za nedostatkové zboží nějakou službu, např. pro ně sehnat něco, co oni sháněli nebo jim dát úplatek, tedy peníze navíc. Těmto zákazníkům odložili prodavačky a prodavači zboží stranou, takzvaně pod pult, prodali jim ho potají, aby to ostatní neviděli.

Zdroj: www.abicko.cz/historie

„To je sakra žrádlo, todleto...“

**„My bysme nejraději ty dřeva,
co lítaj jako vítr...”**

ÚRYVKY Z FILMŮ:

Ty dveře budou tak dlouho zavřený, dokud to zase neusteleš! (*Ecce Homo Homolka, 1969*)

Tetičce se zase zastavil budík? (*Páni kluci, 1980*)

Já ti řeknu, že ona tancuje docela dobře.... (*Ecce Homo Homolka, 1969*)

Pane Komárek, kdy se tady naposled mylo nádobí? (*Na samotě u lesa, 1976*)

Pane vedoucí! Chtěj knihu přání a stížností! (*Ať žijí duchové!, 1977*)

To je sakra žrádlo, todleto... (*Hogo fogo Homolka, 1970*)

My bysme nejraději ty dřeva, co lítaj jako vítr... (*Krakonoš a lyžníci, 1980*)

HITY:

Mám malý stan (*Waldemar Matuška a Karel Štědrý, 1962*)

Kávu si osladím (*Karel Gott, 1972*)

Holky z naší školky (*Petr Kotvald a Stanislav Hložek, 1980*)

Je jaká je (*Karel Gott, 1975*)

Dělání (*Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák, 1980*)